

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ-ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Care de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” T. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARIȚU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 T. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 3 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Miercuri 12 Ianuarie 1944

Anul 107

Povestea cu surcelele

de V. Branisce

O cunoaște toată lumea. Din primul
ani al vieții, copilul reproduce cu multă
candoare povestea țaranului care a dat
o instructivă lecție fiilor săi, arătându-le
tăria de neînvins a legăturii de surcele,
ce nu pot fi frânte atâta timp cât sunt
în mănunchiu, dar, luate fiecare în
parte, sunt o pradă ușoară pentru cel
ce urea să le rupă.

Povestea se găsește în toate abe-
cedarele. Păcat însă că aceste fabule de
universală semnificație, cunoscute și răs-
cunoscute de toți, nu au decât o valoare
literară, înțelepciunea lor neservind ni-
mănu de îndreptar.

Aceste gânduri m'au năpădit, as-
cultând la o emisiune de radio declara-
țiile crucifcatei Poloniei în clipa când
presiunea rusească din răsărit transformă
iarăși pământul țării în câmp de bătălie.

Tragica ei situație — căci nimeni
nu poate contesta tragedia istoric al
destinului Poloniei, verificat în repetate
rânduri în trecut și desvâluit în toată
grozovia sa în zilele noastre — se da-
torește în bună parte și nerespectării
elementare înțelepciunii cuprinse în po-
vestea cu surcelele. Dacă în preajma
conflictului mondial, în al cărui centru
se situa problema poloneză, această țară
ar fi avut mai multă înțelegere pentru
surcelele din vecinătatea ei, legându-se
într'un mănunchiu cât de cât rezistent,
soarta ei și chiar și a altor neamuri ar
fi evoluat în alt chip. Când ne reamini-
m numai cu ce lăcomie s'a repezit ea
asupra Cehoslovaciei, la desmembrarea
acesteia, și gândul ne îngrozește. În
felul acesta au fost rupte surcelele rând
pe rând!

Dar nu patul din ochiul altuia m'a
călăuzit în rândurile de față, ci o do-
rință fierbinte de solidaritate a neamului
meu în clipele de grea cumpănă ce ne
așteaptă.

Numai încheierea tuturor într'un
puternic mănunchiu de rezistență româ-
nească poate înlătura pericolul ce se
lăsește la orizont.

De coeziunea noastră internă de-
pinde influența ce o vor avea viitoarele
evenimente asupra țării și a neamului.

Ea ne asigură tăria de care avem
nevoie pentru a înfrunta valurile ce ar
încerca să ne doboare și rămâne su-
premă cheazășie a unui viitor drept pe
care va trebui să-l dobândim cu orice
sacrificiu.

— ION SIMIONESCU

de Ion Colan

Rar se întâmplă ca oamenii
în păreri lor de rău să fie mai
desăvârșit unanimi ca astăzi când
avem de înregistrat moartea profe-
sorului Ion Simionescu, întâmplată
în ziua de 7 Ian. 1944.

Sunt pierderi în fața cărora ai
certitudinea că nu există înlocuire.
Sunt valori ce nu pot fi substituite,
deși aparent totul poate fi înlocuit.

Ion Simionescu era unul din
aceștia.

S'a ridicat dintr'un sat al Mol-
dovei până la cea mai înaltă si-
tuație la care un intelectual poate
râvni să ajungă și care însemnează,
în același timp, și o încununare:
Președinte al „Academiei Române”.
N'a incomodat pe nimeni, n'a
luat locul nimănui.

Pretutindeni a fost la locul lui,
totdeauna chemat pentru ceea ce
reprezenta ca pregătire științifică
sau culturală, ca forță morală, ca
putere de muncă și, mai presus de
toate, ca putere de a iubi omenire-
rea, săvârșind minunea nespuse de
rară de a logodi știința, de atâtea
ori aspră în formele ei, cu poezia
naturii țării lui de care a fost un
sincer și permanent îndrăgostit.

În activitatea științifică aducea
toată seriozitatea unei pregătiri la
universitățile din Iași, Viena și
Grenoble, după cum în relațiile
cu oamenii venea cu acea moște-
nire moldoveană care-l apropia de
oameni printr'un farmec specific al
vorbei așezate și adânci, grele de
cuprins și limpezi, fără acea pre-
țiozitate față de care contempo-
rarii sunt refractari.

A trecut prin viață — în cei

70 de ani sărbătoriți mai ieri —
răsturnând pretutindeni brazde a-
dânci, care au rodit sub ochii lui,
pentru că în toate a pus la contri-
buție mintea luminată și sufletul
gata de dăruire pentru tot ce e
românesc.

Un mare însingurat și totuși
continuu prezent în viața neamu-
lui căruia îi închinase propria lui
existență. Din lungile drumuri pen-
tru descifrarea așezării straturilor
pământeste, a cunoscut o lume
trudnică. „Mă durea amurgul în
care erau lăsați” și „începeam să
mă întreb dacă nu am datorita să
contribui cu ceva la încercarea de
a subția ceața lăsată de atâtea a-
mar de vreme asupra celor de un
neam, vițași în starea care nu se
mai potrivește timpurilor actuale”.

Iată geneza apropierei lui de
cei mulți din care singur se înăl-
țase atât de sus.

Încercând azi să prindem în
rânduri de gazetă esența vieții unui
mare cărturar, — o gazetă la care
scrisul lui a venit tocmai pentru că
își dădea seama ce însemnează, în
aceste vremuri, prezența semnăturii
președintelui Academiei Române în
fruntea unui articol — ni se pare
că nu-i putem aduce un omagiu pos-
tum mai profund decât spunând:

Iată, ni s'a dus un om a cărui
viață poate servi drept pildă tuturor.

„Gazeta Transilvaniei”, cins-
tită de atâtea ori de scrisul marelui
dispărut, își alătură drapelul cernit
la cele atât de multe ce vor înto-
vări pe profesorul Ion Simionescu
pe drumul din urmă.

Risipă

de

Ion Gherghel

Vrednicia omului se vedește, cu
tot dinadinsul, în vremuri grele, de res-
triște. Știind că toate bunurile, mai mult
sau mai puțin necesare pentru satisfa-
cerea trebuințelor sale materiale, îi vin
cu ușurință în timpuri de pașnică con-
viețuire între popoare, nu prea are
omul motiv să-și bată capul cu ele.

Și nici nu și-l bate aproape nimeni.

Mai greu e să-și păstrezi cumpă-
tul în vremuri de sbucium, când spec-
trul lipsei și al privațiunilor de tot felul te
amenință zi de zi. Pentru înfruntarea
acestor griji și nevoi, — care se ridică,
în vremurile de războiu, până la înăl-
țimea de comandamente naționale, —
e într'adevăr nevoie de o considerabilă
doză de eroism.

Mulți, cei mai mulți și cei mai
buni fii ai neamului, de fapt, nici nu
concep decât să meargă înainte, mereu
înainte pe acest drum.

Sunt sutele de mii de funcționari
— (mă gândesc la cei tăcuți, muncitori
și onești!) — sunt milioanele de mun-
citori agricoli și industriali, care își
trăiesc viața într'o nobilă simplitate
și-și apără, cu îndârjire, moșia cotro-
plită de dușmani; — sunt văduvele de
războiu, discrete și distinse, care nu
scot ochii nimănui cu jelanii și tânguirii
deșarte; — sunt pensionarii resemnați,
oamenii vrednicilor de ieri, peste care
astăzi trece tăvălugul nepăsărilor și-al
uitărilor; — sunt intelectualii de elită,
care tânjesc și ei într'o atmosferă apă-
sătoare, de amară nedreptăție a ros-
turilor și valorii muncii lor.

Dar mai este o categorie de oa-
meni — diametral-opusă și destul de
numeroasă, din păcate, — care strică
rânduiala jertfelnicilor trude, producând
mult sânge rău în rândul jertfitorilor pe
altarul Patriei.

Sunt risipitorii!

Oameni mici la suflet și mari la
patimi, pe care nu-i interesează decât
satisfacerea promptă și nelimitată a pro-
priilor lor plăceri.

Continuarea în pagina 3-a

„Gazeta Transilvaniei”

Horia Teculescu

Om și prietenul

de Eugen Hulea

Lângă mormântul, proaspăt încă,
al lui Horia Teculescu, prietenii și
prieteni încearcă reconstruiți postume
ale profilului său spiritual, spre a nu
lăsa să se piardă în negura uitării oar-
be vrierile care au împodobit trupul lui
firav. Rând pe rând, vor fi strănse în
mănunchiu gândirea scânteietoare și
munca lui neobosită, susținute de o
excepțională pasiune de a ști și de un
arzător sentiment românesc. Cei care
și-au asumat această sarcină, îi vor

răsfoi opera și-i vor cerceta urmele stră-
duințelor, risipite generos în atâtea
direcții.

Totuși, cât de migăloasă ar fi cer-
cetarea, portretul spiritual al lui Horică
va rămânea incomplet, căci omul în
genere, și el în special, trăiește o scară
prea întinsă, care nu încapă în pagini
de cărți, oricât de multe ar fi ele. Pe
deasupra simțirilor și gândurilor tur-
nate în slove, există omul care nu se
poate defini în fraze, risipit în dăruiri

cotidiane sortite pieirii, pentru totdea-
ună. Urzilele suflătești intime, care sus-
țin opera majoră a unei vieți, rămân
mai totdeauna nevăzute, ca și temeliiile
construcțiilor sau rădăcinile copacilor.

Despre Horică, — omul și prietenul
care mă preocupă în aceste rânduri de
duioase amintiri, — nu este ușor a scrie,
căci viața i-a fost frumoasă și mereu
agitată de preocupări îndreptate spre
ideal, iar în acest continuu „excelsior”,
în care a crezut cu fanatism și căruia
și-a robit tot ceea ce îi poate fi dat
unui om ca satisfacție egoistă, el n'a
fost întotdeauna un ins al politetelor
convenționale sau al indulgențelor de
compromis. Având permanent prezentă
în sine conștiința eului propriu, Horică
a putut fi aspru cu vegetativii, crud cu
proștii orgolioși și nefertător față de
excrocii morali sau intelectuali, care îi
ieșeau în drumul năzuințelor sale curate.

Pentru el condiția primară și punc-
tul de plecare de unde începe a fi omul
cu adevărat om, era onestitatea. Cu
cine nu îndeplinea această condiție el

INSTANTANEE

Colinde și colindători

Sărbătorile de iarnă au trecut. Colindele au amuțit. Mă 'ntreb azi, cum poate s'au mai întrebat și alții: le vom mai aunge oare la anul? Un an! Ce mult înseamnă. Pe vremuri, în copilăria mea, nu era nimic un an. Știai că va trece liniștit, așa cum s'au înșirat și ceilalți, ca mărgelele pe-un fir de mătase, cu mici lipsuri, supărări trecătoare, dar fără primejdiile ce plămădește astăzi fiecare zi, fiecare clipă.

Și totuși, deși degetul lui Dumnezeu arată asupra noastră amenințator, viața se scurge în aparență destul de normal ca o apă lână a cărei adâncimi nu se știe ce asund. Am petrecut Crăciunul cum l-am petrecut totdeauna în vremurile de pace, în cele mai bune și mai liniștite vremuri. Nimic nu ne-a lipsit, nici cozonacii, nici alte bunătăți. Nici buna dispoziție. Ici-colea, câte o siluetă îndoliată întineca pe-o clipă armonia dar se refăcea imediat. În cutele sufletului nostru e bine să nu privim prea des. Să trăim clipa, căci mâne cine știe dacă o mai apucăm. Cam așa citeam în ochii tuturor celor pe care îi vedeam ciocnind veselii pahare și făcând haz de situație.

După un scurt popas pe la priciteni, în seara de Crăciun am pornit spre casă. Mi-era dor să fiu singură cu amintirile mele, cu viața mea trecută, să stau la gura sobii de povești. Pe drum, cu toată opreliștea, am întâlnit colindători mai mulți decât altădată. Copii și adulți, chiar oameni în vârstă, grupuri-grupuri înnotau prin gloată, prin întinerie, cercând pe la toate porțile. Rar găseau una deschisă. Gândeam în mine: O zi în an pentru ce n'ai lăsa să-ți intre în curte un sărac și să te colinde? Doar atâția bani arunci tu, omule, la astfel de ocazii, pentru ce te scumpești la un pol sau doi?

În apropierea casei mele, într-o curte răsunau glasuri de colindători. M'am apropiat. Trei femei și doi bărbați cântau „Leagăn verde de mătase”. Cântau atât de lîn și de frumos c'am stat plonșă locului. Erau țigani. Femeile cu broboade galbene înflorate, un bărbat purta o vioară sub braț. Am plecat lăsând într'adins poarta dela curtea mea deschisă ca să intre și la mine. Au intrat întâi niște copii cu steaua camuflată. I-am auzit în fața geamului sfârlindu-se. Asta ca preluș. Apoi începură: Steaua sus răsare, cântată pe nerăsuflata — nu știu, de emoție, de frig. Inghiteau cuvintele parcă ar fi fost bomboanele de pe pomul de Crăciun. La mulți ani, pe urmă, și-au plecat numărându-și cu grijă banii primiți.

Intr'un târziu auzii la geamul meu din curte s'von de glasuri domol ca un susur de frunze, ca freacățul mătăsoș ce-l fac frunzele de salcâm în bătaia

nu era în stare să stabilească corespondențe sufletești, sau relații sociale. Aplicând tuturor actelor sale criteriul onestității, el condamna cu întreg curajul conștiinței sale curate pe infractorii acestui percept, mici sau mari, fără deosebire.

Un astfel de om, invulnerabil în cistea lui, idealist în concepții, strălucitor în gândire și mușcător în vorbe, nu putea fi întotdeauna pe placul comun al mediocrităților vinovate. Poate aceasta a și fost pricina, pentru care Horică a avut mai mulți admiratori ca prieteni.

Puțini știu însă, că sufletul său, strălucitor ca un candelabru de scântei, în jurul său de lumini nu țintea să îndepărteze sau să indispușă, ci era plin de înduioșare și de fine anticipări spre închegarea armonioasă cu alte suflete. Eu, care l-am cunoscut încă din epoca adolescenței lui de licean, știu cu câtă însuflețire vorbea adeseori despre prietenii de peregrinări în țara visurilor și aspirațiilor de altă dată, cu câtă sur-

Cercul juridic brașovean, asociația profesională a magistraților și avocaților de subț activă conducere a d-lui M. Teodorescu, Președintele Curții de Apel, și-a inaugurat activitatea în ziua de 8. I. c. prin conferința d-lui Florin Sion, profesor universitar la Iași, care a vorbit despre Simeon Bărnufiu.

Conferențiarul, după prezentarea elogioasă făcută de d-l M. Teodorescu, a schițat, în linii largi, personalitatea luptătorului ardelean refugiat în Moldova după revoluția din 1848, unde a-unge, la 1854, profesor la Universitate. Ca punct de reper în activitatea lui Bărnufiu, stăruie asupra manifestului din 1842 și discursului din 1848, după care poate fi judecată toată concepția lui și în care se vede mai lămurit cum B., din punct de vedere juridic, a știut să utilizeze în apărarea drepturilor noas-

tre atât temeiul dreptului natural cât și cel ale concepției dreptului istoric.

În ceea ce privește dreptul privat pledează pentru teza ca străinii să n'aibă drept la bunuri nici chiar prin succesiune. B., a fost unul din militanții pentru o legislație comună principatelor de curând unite, luptând pentru o codificare care să aibă la bază principiile dreptului roman.

Conferențiarul a stăruit mai mult asupra unei activități privită prin prisma omului de drept. În general, cunoscută fiind personalitatea lui Bărnufiu, punctul de vedere al conferențiarului a fost just. Rămâne ca tot d sa, cu darul omului care are atâta ușurință plină de farmec în expunere, să ne aducă, vreo dată, și amănunte inedite din viața lui Bărnufiu în capitala Moldovei.

ic

„Cartea Românească”

Ultimele noutăți

Sterie Diamandi, Fiul lui Dumnezeu — Fiul omului. III. Patimile, moartea, învierea, Buc., Decembrie 1943, p. 416. Lei 600.

Cristescu Florian, Povestea neamului nostru.

Cartea întâia, ediția a 8-a. Buc., Noemvrie 1943, p. 230. Lei 320.

Rădulescu, Neagu; Teatru în bețe. Buc., Decembrie 1943, p. 178. Lei 600.

Schina, Olga; Basmele spiriduşilor. Buc., Decembrie 1943, p. 65. Lei 200.

Cazimir, Otilia; Jucării. Buc. Decembrie 1943, p. 142. Lei 360.

Din colecția „Cunoștințe folositoare”

Seria B. Nr. 55; *Minea Gh. Titus*, Lucrări din pănuși de porumb. Buc., 1943, p. 32. Lei 28.

vântului. Apoi începu o colindă veche de tot, atât de dulc și de lîn cântată, de-și părea că nu oamenii cântă, ci vine de undeva de departe, din străfundurile vremii, vine, se ridică, scade și se stinge așa cum se stinge în pleptul nostru uneori un suspin.

Am ascultat cu ochii închiși. Amușise cântecul de mult când m'am trezit din visarea mea. Am alergat la ușă și le-am dat mai mult decât se așteptau poate să primească.

Seria B. Nr. 33; *Manicatide M. Dr.*, Mama și copilul. Buc., 1943, p. 32. Lei 28.

Seria A. Nr. 43; *Simionescu I.* Viața în munți. Buc., 1943, p. 31. Lei 28.

*

„Cugetarea”

Lascarov-Moldovan Al., Amin-tiri cu învățători. Buc. 1943, p. 284, Lei 280.

Alte edituri.

Anuarul liceului de băieți „Sf. Vasile cel Mare” din Blaj pe anul școlar 1942/1943. Publicat de Dr. Coriolan Suci. Blaj, Tip. Seminarului, 1943, p. 238.

Lică Olt Gheorghe, Note bibliografice asupra activității literare a scriitorului Lucian Costin. Edit. „Banatul Literar”. Caransebeș, Tip. Diecezană, 1943, p. 38. Lei 50.

Când au ieșit pe poartă mi se părea că răsăd pe înfundate. Poate de bucurie, mă gândeam. A doua zi mi-am căutat toporul care și avea locul pe-o laviță subț geam. Nu l-am găsit. Și nu l-am găsit nici până astăzi. Atunci am înțeles și răsul cântăreților din ajun, ca și rostul porților zăvorâte.

Ecat. Pitș

PREDICI ÎN PUSTIU

Ecoul iubirii

At încercat vreedată în vreo căldare de munți să strigi un nume, un cuvânt? După câteva secunde auzi răsunetul, ca din rărunchii pământului, repetând același cuvânt: fenomenul se chlamă *ecou*. Strigi puternic, din glumă, măgarule, prostule, necloplăte pentru a te distra și după câteva momente ai același răspuns: măgarule, prostule, necloplăte... Dacă strigi cu același glas puternic: dragul meu, ingerul meu, sufletul meu, copilăș drag, comoara vieții mele, nu trece mult și vei auzi răsunând munții de răspunsul ce ți-l dau. Niciodată nu ți se va întâmpla să zici: „Prostule” și să ai răspuns, de ex. „Mă bucur că te văd”.

Cum de crezi tu, că altele sunt legile iubirii sociale? Cum de crezi tu, că nu poți suferi pe oameni, îi înjură mereu, le găsești mereu nod în papură, ești mereu revoltat contra tuturor și a societății întregi, nu te aplaci nici când cu iubirea asupra suferinței aproapei tău, nu ți dai de loc silință să le înțelegi greșelile și imperfecțiunile (francezul zice: pardonner c'est tout comprendre — a lerta este a înțelege totul); dobitoc, măgar prost, nebun ți-e mereu pe buze, ticălos, prăpădit, om de nimic, ți-e mereu în gând când e vorba să-ți apreciezi pe cel din jurul tău, — fiind în orice moment gata de critică, dar negăsind nimic un cuvânt de laudă — cum crezi tu, că la atâta patimă, răutate și dispreț lumea și societatea să-ți răspundă cu ecoul iubirii? Ce te mai plângi că nu-ți auzi un cuvânt de dragoste, că oamenii sunt răi, că nu înțâlnești nicăieri bunăvoință, că servitoarele nu-ți stau, că cu toantele astea nu poți ței de la cale, că cutare trece pe lângă tine și se face că nu te vede, când tu nu vrei să observi legea imutabilă a iubirii? Primești numai răspunsul la ceea ce strigi tare sau încet în gândul și faptele tale. De sfintele sărbători fă negreșit o excursie în munții dragi ai țării, nu numai pentru că turismul de munte iarna este cel mai bun exercițiu fizic ce se poate închipui, dar pentru ca să-ți înveți din nou, că ai cam uitat-o lecția răsunetului în munte, și s'o aplaci când te vei coborî la șes la îndatoririle tale sociale și familiare.

Altfel aștepti zadarnic să auzi și tu ecoul reconfortant al iubirii purificatoare și generatoare de fericire.

Dr. M. Suci-Sibianu 64

Macrea Mihail, Cumidava. 65 (Studiu asupra castrului roman dela Râșnov, jud. Brașov) Extras din „Anuarul Institutului de studii Clasiche” Vol. IV, 1941—1942. Sibiu, Tip. Cartea Rom., 1943, p. 29.

prințătoare exactitate de amănunt reproducea vorbele și atitudinile prietenilor în diferite ocazii. Prietenului căzut în disgrația sorții, el era primul care îi întindea mâna de ajutor sufleteș. Personal, îmi voi reaminti întotdeauna cu emoție acea după amiază mohorită de Martie friguros și ploios, când într'un moment de greu impas al vieții mele, Horică mi-a apărut în ușa casei, palid și sfârșit la chip, dar cu ochii calzi și buni, ca să-mi spună un cuvânt de consolare și prietenie, dându-mi o carte și o pârțică de suflet din propriul lui suflet.

Acasă, în chioșcul tăcerii și a lecturilor sale, Horică te primea cu mână întinsă și suflet deschis, copleșindu-te cu dovezi de ospitalitate. Intre portretele marilor sale admirații — Iorga, Goșu, Coșbuc, Eminescu — convorbirea se torcea animat, pe fir de preocupări și discuții frumoase și înalte.

Horică a fost toată viața un prieten în înțeles de idei și dureri comune, prețuind și cultivând prietenia cu ace-

eași grijă și constanță loială, cu care a cultivat și a iubit florile.

Dar componentele lui sufletești au fost mult mai complexe, decât puținele manifestări pe care le-am schițat.

Tradiția familiară de curat și aprig românism, pe care a trăit-o, din copilărie, în casa unui părinte cu temperament de luptător, patrimoniu la care el a adăugat multă știință de carte și o inteligență scilpitoare — îi deschideau un rol de primă însemnătate în viața noastră publică.

Și totuși Horică n'a îndeplinit acest rol, căci finețele lui sufletești l-au oprit la timp de a arunca în valtoarea turbure a unor lupte pasionate merindea sa idealistă. E adevărat, în schimb, că uneori era profund nemulțumit de locul, modest în aparență, pe care l-a cinstit cu atâta strălucire în fruntea instituției pe care a condus-o, — căci mulți l-au luat-o înalțe, în ierarhia publică, cu mult mai puțină îndreptățire ca valoare sufletească sau intelectuală. Caracterul lui de intel-

tual aristocrat și estetic, l-a ajutat însă să învingă clipele de slăbiciune și șovăială, cauzate de aceste antinomii, găsind consolare și refugiu, permanent și sigur, în lumea ideilor de care era îndrăgostit. Pentru gândul care l-a însuflețit în preocupările lui îndreptate spre probleme obștești, este caracteristic ceea ce avea obiceiul să spună, că ar fi dorit să nu se fi născut nicăieri în Ardeal și nici în vechea țară, unde undeva, pe creasta de miezuină cea mai înaltă a Carpaților, în brațele unui brad, ca furtunile să-l fi înclinat când spre o parte, când spre alta, a vetrețăm strămoșești, întinse la poalele celor două versante...

Cu o astfel de concepție, Horică nu avea ce căuta în tumultul vulgar de străzii. Neputând deveni ceea ce visă — un luptător de proporții adecvate calităților pe care le avea — prin reacțiune el s'a transformat într'un timid, cutuștii care l-au ținut locului pe scară-măririlor temporale. Refugiat din realitate în vis — într'o sfrodă de poezie,

Pânea

Războiul actual a impus tuturor statelor europene regimul propriu de raționalizarea alimentelor de tot felul. Se pare că începutul a fost mai greu și că perioada critică s'a consumat în 1940 și 1941. În 1942 și 1943 regimul restricțiilor putem spune că a fost staționar, bine înțeles excluzând țara noastră, care, deși în război, a îmbunătățit foarte mult raționalizarea alimentelor, încurajând în felul acesta crearea de noi depozite de alimente pentru o nouă perioadă de restricții, dacă aceasta va mai fi necesară.

Deși felul alimentației în statele europene este diferit și deci compoziția pare exclusivă, găsim totuși interesant să dăm câteva date asupra raționalizării pâinii în Europa. Cifrele de mai jos pot fi instructive pentru țărânii dela noi.

Mal sunt și azi, la noi, din acela, care refuză în localurile publice (restaurante, bodegi), acasă în familie sau în altă parte, pânea albă — frazela, dacă — fără să fie uscată — dar nu felul de „moale”.

Începem cu statele care au aplicat raționalizarea pâinii în ordinea mărimii cantitative:

Germania: În Aprilie a. c. pe zi: 372 grame pe zi pentru tinerii între 10-20 ani,

322 grame pentru adulți, 406 grame pentru lucrătorii de noapte.

521 grame pentru lucrătorii cu muncă fizică și

661 grame pentru lucrătorii la muncă grea.

Finlanda: 333-660 grame pe zi.

Danemarca: 350 grame pe zi.

Olanda: 280 grame pe zi.

Italia: 150 grame de persoană pe zi, 200 grame pentru tineri și

300-500 grame pentru muncitorii.

Norvegia: 200 grame pe zi.

Suedia: 170 grame pâne albă și 180 grame pâne de secară pe zi.

Elveția: 150 grame pe zi.

Spania: între 80-160 grame pe zi, după veniturile și nevoile fizice ale consumatorilor.

În Turcia, Portugalia și Anglia pânea se împarte fără cartela.

În numerele viitoare vom reveni asupra raționalizării cărnii, cartofilor, zahărului etc. natural tot fără coșt.

Ioan D. Pîtu.

Documentele Hurmuzaki

Biblioteca „Astra” Brașov cumărară următoarele volume din colecția Hurmuzaki:

Vol. II, Supliment 2 (1601-1640)

Vol. III, Fase. 1. (1641-1703)

Vol. V, Supl. 1 (1822-1838)

Vol. V, Partea 2-a (1576-1650)

Vol. VI, Supl. 1 (1827-1849).

Adresa: Biblioteca „Astra” Brașov, B-dul Regele Ferdinand nr. 12.

pe care o păstrez la mine, Horică se scrie astfel pe sine:

... De aceea soarta mea-i mai tristă,
Căci nicăieri nu mă opresc...
Iar voi vă primeniți avutul,
Pe când eu visuri risipesc.

Cât de dureros se răsfrângeau în interiorul lui de vis în poezie loviturile de copită ale sorții, am descifrat-o cu ocazie, când lmi povestea, cu ochii în lacrimi, o astfel de întâmplare.

Dacă mă refer la acea clipă de intimă spovedanie, pe care, altminteri, și fi dator să o feresc de îndescrețenie care o săvârșesc, o fac numai fiindcă prin ea mi s'a desvăluit, revelator, întreg sufletul lui Horică.

Dar astfel de incidente, care au avut fi numeroase în viața lui — nu au înfrânt și nici nu l-au descurajat măcar. El a continuat să meargă înainte,

Primul loc

de

I. Bozdog

Postul de radio francez în emisiunea sa dela 27 Decembrie așează neamul nostru în primul loc al generoșilor prieteni ai Franței. Cuvinte de căldă și recunoștință aduc României pentru primirea celor 51 vagoane de alimente trimise copiilor și femeilor țării greu încercate.

Nu cantitatea de alimente trimise face să tresale inima frățescă a celor două neamuri, — care, peste toate greutățile și vitregiile vremurilor stau mereu îmbrățișate, azi mai mult în durerea comună ce le face să sperze și creadă într-o nouă și mai durabilă înșeninare a sorții lor, — ci căldul sentiment și dorința de a alina suferința celui în impas mai greu.

Fiecare bob de grâu și fulg de făină conține dragostea întregului neam românesc față de neamul pentru care și ultimul nostru țaran nutrește aceeași vie și constantă recunoștință și afecțiune pe care o nutrim numai față de cei ce ne dau și ne ocrotesc viața.

Dacă în zilele de mărire și strălucire ale Franței noi ne-am alimentat în tăcere și aproape în taină admirația și recunoștința față de ea, fost-au mulți gălăgioși, al căror sgomot s'a silit să ne îndepărteze și scoată din inima fiilor ei, cântându-i imnuri și preaslăvindu-i virtuțile, pentru ca în ascuns să-i falsifice moneda, din care-i umpluse pământul cu roiri nesfârșite de spioni și laudători interesați, iar în momentul de grea cumpănă să asvârle venin printre dinți asupra Franței ca pri-

mul vinovat al mutilării țării milenare.

Noi, însă, în ceasul ei de cumpănă ne-am cutremurat și la scâncetul de durere al copiilor ei cu drag ne-am înjumătăți bucătura.

Și făcând așa noi împlinim poruncile inimii neamului.

Am făcut același gest de adevărată prietenie și față de Grecia, anul trecut, ca și față de Turcia sinistrată prin cutremur, fără a bate monedă din gestul pe care ni-l dictează omenia noastră înăscută. Am trimis hrană și fraților dela Nord chiar când ea a fost smântănită de dușmanii noștri neimpăcați.

Nici poftitori din bunul altora, nici hiene ale dezastrelor n'am fost. Când adevărații noștri vecini au ajuns la clipe de sfâșiere noi n'am lăcomit nici la satele românești din Rutenia, nici la părțica ce ni s'a oferit din Polonia, după cum nu ne-am întins mâna de pofticioși nici după frații din Banatul jugoslav, deși glasul sângelui ne-a chemat; și nu călcăm nici contracte de prietenii jurate pentru veșnicie din buze ce întindeau săruturi băloase vecinilor pentru care sub mantaua vorbelor dulcele stătea ascuns vârful stiletului.

Faptele de arme ne-au ridicat pe primul plan de admirație a lumii întregi, iar generozitatea față de prietenul în necaz ne încununează cu cel mai frumos rang în ierarhia omeniei și prietenilor.

Suntem mulțumiți că, târziu măcar, dar se face lumină în jurul numelui bun al țării noastre.

Risipa

de Ion Gherghel

Continuare din pag. 1-a

Și nici nu-și ascund, sau cu un termen curent, nici nu-și „camuflează” pornirile de egoism feroce, căci lucrul acesta n'ar da dovadă de... sinceritate. (Și vedeți D-voastră, proaspăta protipendă de război are ca titlu de nobleță etalarea sinceră a patimilor, iar nici decum învechita discrețiune decentă).

Priviți-i cum inundă hotelurile, străzile, parcurile și restaurantele, mai ales în zile de sărbători împărătești,

acești principii ai risipei! Pentru acești pasionați călători, infolosiți în blănuri, nimic nu e prea scump. Se reped la delicatețuri ca viezurii la bucate. Strâng tot ce-i „de preț” și „de marcă” de prin prăvălii.

Iar când pleacă lasă în urma lor un oraș pustiu și pustii.

Și foc de scump!
Și comercianții arțăgoși și cu suveran dispreț... pentru pungile mai moaste.

Sunt roadele risipei!

pe cărări proprii, ostentiv febril pentru alții, uitându-se pe sine și propriile interese, întinzând până la maximum coarda subredei sale sănătăți.

În județul său — și uneori și mai departe — el a construit o adevărată rețea de monumente comemorative, peste care a turnat scilipiri din propriul suflet și îndemnuri înaripate pe care cei ce le-au auzit niciodată nu le vor uita.

În școala lui a fost un sacerdote, ridicându-se mult peste înguste îndatoriri profesionale. A voit tot timpul — n'a izbutit de multe ori — să fie un creator de valori și caractere, după propriul său tipar sufletesc.

A fost primul în cultură, cel mai bogat ca suflet și inițiator în toate.

Este cum nu se poate mai potrivit, că pe soțul care-i susține bustul în bronz, s'au gravat cuvintele: *Alis inserviendo consumor...*

Ostentiv în ogorul de luptă pentru alții, cu atât de slabe dovezi de recunoștință totuși — în clipele de steire

fizică Horică își căuta refugiul pe „Vârful cu Dor”, deal semănat cu buchete de copaci deasupra gării din Sighișoara, pe care el l-a botezat cu acest nume.

Sdrobit și vlăguit până'n ultima celulă a lutului, într-o bună zi, în miez de vară, pe Horică l-a chemat la sine un alt vârf cu dor, așezat în veșnicie, de unde nu mai este reîntoarcere.

O parte din gândurile lui au rămas pe hârtie și nu se vor pierde.

Dar partea cealaltă, de simțire vie și palpitanță, de bunătate și nobleță — aceea s'a irosit pentru totdeauna, destrămandu-se în marea neființă.

Horică, omul și prietenul, nu va reînvia niciodată.

Pe acesta îl plâng eu, unul din mulții care l-au cunoscut și iubit.

„Gazeta Transilvaniei”

Acum 98 ani

Cum au primit Românii pe coloniștii Șvabi?

Citim în jurnalul săsesc dela Sibiu (Sieb. Bote), că în scaunul Orăștiei mai multe familii de șvabi dela Wirtenberga s'ar fi așezat în zilele acestea cu locuința și încă poftiți de Români de-acolo. Azumit se zice, că Români cei mai bătrâni din satul „Val-de-ai” însoții de preotul lor ar fi mers la popa cel săsesc din Romos și l-ar fi rugat, ca să mijlocească și în satul lor așezarea câtorva familii șvabești spre a reînvia în hotarul lor cultura pământului ce se află neregulată. Încă și în acum numitul sat Romos, ce e locuit parte mare de Români s'au așezat câteva familii de acelea, provenite și întâmpinate cu o curtenire omenoasă de către Români. De cumva sunt adevărate acestea ce se zic despre acei Români, atunci iată o nouă dovadă despre neadevărul aceluia, care nu se sfiesc a cleveți pe Români, zicând că ar fi leneși. De ar fi el leneș, nu l-ar păsa nimic despre o mai bună apucătură în lucrarea pământului. Și că de n'au știut până acum una și alta, pricina e că nu l-au învățat nime, că vecinul s'au păzit, ca nu cumva să-i învețe taina s. c. l. Aici la Brașov mai soșiră de o săptămână încoace alte vreo 24 familii, afară de cele sosite mai înainte și așezate anume la satul Feldioara.

Cum au primit Ungurii pe coloniștii Șvabi?

După *Pesti Hirlap* și *Erd. Hlr.* aflăm, că în Peșta și prin alte cetăți ale Ungariei se văd cerșind pe ulițe multe familii de acelea șvabești dela Wirtenberga, care cu nădejde că vor veni la noi în Ardeal, își vândură tot ce aveau și pleacă pe drum; încă poate că au fost multe și de acelea, care n'au avut nimic, sau foarte puțin, căci în Peșta nu mai avea ce mânca, ci alerga pe la ușile creștinilor, ca să-i miluiască și să nu-i lase să moară de foame. Într'adevăr mare răspundere cade înaintea lui Dumnezeu asupra aceluia, care face pe cineva să-și părăsească patria, pentru o alta, pe care doară nici de nume o știe, și apoi nu îngrijește ca să vie la locul menirei sale! Aflăm și aceea că tocmă de nu le-ar sta coloniștilor asemenea lipse de mijloacele vieții, și oprirea oficială, ce li s'au făcut din partea guvernului, singur aceea împrejurare, că mulți dintre ei nu se țin de confesie protestantă, și că pământul crăiesc unde era ei să vie, după însăși relația „*Mercurulul șvabic*” este în destul de populat, ar ajunge spre a-i descuraja de a mai nutri nădejdi pentru o nouă patrie ce ar fi să aștepte în mica noastră țară.

No. 32. — 18 Aprilie 1846 pg. 125.

Pentru conformitate I. Urcanu

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra” Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

PAGINA MUNCITORULUI

muncă și lumină

Datinile noastre

de Comandor Alex. Vodă

Sărbătorile acestea, împotriva așteptărilor și a nădejilor mele, mi-au adus tristul prilej de a asista la decăderea frumoaselor noastre datini de Crăciun. Mă oflăm într'unul din satele apropiate de Brașov, unde odinioară, pe vremea copilăriei mele, datina era curată și sfințită ca un hrisov străvechiu, pe care nimeni nu cugeta să-l mesterească pentru sine și să-l transforme în cerșetorie și negoț.

Se vede că pe timpuri nu erau atâția hoți câți sunt astăzi, de trebuie să stai cu lacătul la ușă de îndată ce se umbrește fereastră. Și oamenii erau bucuroși de ospetia colindătorilor, pentru că aceștia nu aduceau gânduri de căpătuială, ci veneau cu inimile calde, ca niște adevărați vestitori ai Luminii.

Și unii, și ceilalți, gazde și colindători, trăiau din plin înimel toată străvechea chemare a colindului.

I-am revăzut zilele acestea, dar n'am mai regăsit în el pe cel de odinioară. Frumoasele coruri, legănate și limpezi ca și potul izvoarelor, pe care copiii le cântau cu încordată luare aminte pentru a nu greși înaintea bătrâneștilor canoame, frumoasele coruri cântate la unison, au dispărut astăzi.

În locul lor trebuie să ascuți tot felul de improvizatii și de vâcăreli. Stihuri fabricate de câte un „deștept“, pentru care colinda a ajuns un mijloc de băutură și de câștig, o melodie la fel de improvizată și de străină, în care răsetele necuviințioase ale colindătorilor izbucnesc în răstimpuri din ce în ce mai dese, ca un ison de paragină și de sfârșit.

Acesta este colindul pe care l-am auzit în sărbătorile din urmă.

Și nu pot să-mi înăbuș tristețea.

Căci datina nu este numai prilej de desfătare în vremea sărbătorilor. Pentru noi îndeosebi, pentru Românii din toate părțile țării, datina înfățișează puterea sufletească și pecetea de duh a întregului popor. Străbunii noștri au adunat în cântările nevinovate ale colindului tot ce a fost mai frumos și mai puternic în inima lor. Iar cel care le dorește schimbarea sau pierderea, pielea noastră o doarește.

Să nu uităm că dușmanii ne pândesc din toate părțile și că toți se bucură de destrămarea noastră sufletească. Iar sufletul nostru e una cu datina străbunilor, și așa cum vom ști să păstrăm cuvântul lor, noi vom păstra propriul nostru suflet.

Să ne păstrăm datinile. Căci altceva mai frumos nu vom putea aduce în locul lor.

Și să nu îngăduim înstrăinări și improvizatii acolo unde bătrâneasca rândulă este singura lege și singurul îndrumar.

Soldat și muncitor

de T. M. Welther

Am stat de vorbă, zilele acestea, cu unul dintre abonații noștri. Ba cu mai mulți. Dar răspunsul celui dintâi mi s'a părut mai grăitor decât ale celorlalți și de aceea m'am gândit să le împărtășesc și altora dintre cititorii rândurilor acestora muncitor-rești. Nu pentru a sta pildă înaintea celor mulți, ci dimpotrivă, pentru a le arăta înțelegerea care, în aspreala zilelor de acum, ne pândeste de sub streșina minții, se folosește de fiecare clipă de sdruncin și ni se strecoară în inimă, înfrigurându-ne duhul și schimbându-ne firea.

Omul meu lucrează într-una din fabricile de armament; și nimeni dintre apropiații săi, șefi sau camarazi de lucru, nu au pentru ce se plânge împotriva-i.

În toamna lui 1941 a luat și el parte la luptele de eliberare a Basarabiei, a luptat la Chișinău, Dalnic și Odesa și în cea dintâi săptămână a desconcentrării s'a reîntors la uneltele lui meșteșugărești. De atunci lucrează mereu, la fel de cuminte și de sârguincios, și nimeni nu a avut pentru ce să-i spună măcar o vorbă de îndemn. Căci lucrul lui se împlinea spornic și corect, așa cum pe front, soldatul de odinioară își împlinea îndatoririle lui de războiu.

Dar în ultima vreme, tot citind slova povestitoare și liniștită a gazetei noastre și auzind, pe de altă parte, despre pustietatea învrăjmășire a frontului de iarnă, omul meu s'a simțit cuprins de un fel de neliniște rece, care-i strânge inima și-i adumbrește gândul.

— Acu-i acu, imi spuse

el, după alte câteva cuvinte ostășești.

— Acu-i acu... și parc'ar fi călcat pe jar, așa își frângea palmele și își grăbea mersul.

Și cum mă uitam la el, învăluit cum era în ceață și cu păienjenis de promoroacă în sprâncene, parcă-l și vedeam sub cască, aplecat peste cumpăna armei și cu privirile risipite în zarea albă a stepei.

Am simțit cum imi freamătă în sânge bucuria aceea bărbătească pe care o simțim cu toții orid-câteori întâlnim în drumul nostru o coloană sărbătorească de ostași, cu pașii măsuțați în sunetele muzicii și cu drapelul desfăcut, ca o supremă mărturisire a bărbăției și a nădejilor din noi. L-ași fi îmbrățișat în mijlocul străzii ca pe un camarad învățat de dorul luptei și ca pe un soldat adevărat, pe care primejdia îl scoate la lumină, smulgându-l mărunțelor sale preocupări omeneste.

Dar strada era plină de muncitori care se reîntorceau acasă. Mergeau pâlcuri, pâlcuri, cu mâinile înfundate în buzunare și cu gulerul ridicat până la urechi.

Și atunci, alături de imaginea soldatului aplecat peste cumpăna armei și cu privirile risipite în zarea albă a stepei, cresc, dintr'odată, chipul muncitorului investmântat în salopetă, cu fruntea brăzdată deasupra lucrului său, și cu brațele înnegrite de fum și de ulei.

Și n'am mai știut care dintre închipuirii imi încălzeste inima mai mult: soldatul sau muncitorul. Căci lupta celui dintâi, chibzuită și stăruitoare, mi s'a părut

a fi adevărată muncă pe meleagurile izbânzii și ale morții, iar munca celui de al doilea, la fel de chibzuită și de stăruitoare, mi s'a părut a fi adevărată luptă pe meleagurile mândre ale creației.

Fiecare dintre cei doi, soldat sau muncitor, poartă aceeași însemnătate în prețuirea Neamului. Și oricând îi poți schimba pe unul cu celălalt, căci același semn le călăuzește vieța: datoria.

Și dacă este așa, atunci pentru ce să tânjim de dorul misiunii altora, când și nouă ni s'a încredințat o misiune? Și când de îndată ce ni s'ar simți lipsa, am fi chemați și noi.

Când mi-am ridicat privirea din pământ, prietenul de lângă mine devenise și el muncitor asemenea celorlalți camarazi care se mai aflau pe drumul casei.

— E frumos ce cugeți tu, camarade lucrător. Dar nu e mai puțin frumos, să-ți apleci cugetul asupra misiunii care ți-a fost încredințată acum. Iar dacă te ispiteste înălțimea de suflet a soldatului, îți stă în putință să te ridici prin muncă până la el. Căci îndreptările cele din urmă nu le vom putea face noi. Pe acelea le va face Dumnezeu, după nepătrunsa Lui chibzuită. Iar nouă ni se cuvine să ne aplecăm cu toată străduința asupra lucrului care ne-a fost încredințat. Și să muncim acolo unde ne-a sunat chemarea...

Când să ne despărțim, se făcuse seară. Omul meu mai oftă odată din adânc, dar din felul cum mi-a strâns mâna am simțit toată căldura și toată incuviințarea gândurilor lui.

Universitatea muncitorească

„Reporturile noastre cu vecinii“, conferința d-lui prof. N. Baboie

În cea dintâi duminică de după sărbători, în ciclul de prelegeri al Universității muncitorești, d-l prof. N. Baboie, de la Liceul „Andrei Șaguna“, a vorbit muncitorilor despre „Reporturile noastre cu vecinii“.

„Impresurat de masa popoarelor slave, neamul nostru a stat clipa de clipă în veghe aspră pentru hotărârile și pentru ființa sa spirituală. Viăstar latin răsădit de destin la pragul răsăritean al lumii civilizate, neamul românesc n'a cunoscut tihna și belșugul statornic al celorlalte popoare ale pământului. Lupta lui continuă în urzit un suflet care nu cunoaște apăsările și compromisul. Frumusețea și rodnicia pământului său au stat ca o ispită în mijlocul unor popoare care erau încă în căutarea teritoriului și al formelor politice. Față de acestea, neamul nostru, crescut din îmbinarea străvechilor dac cu legiunile romane, a dus nelstovită luptă de apărare care culminează în războiul răsăritean și în dornicia apuseană de acum.

Nemulțumiri și dispute au avut cu toate popoarele împreună: Sârbi, Bulgari, Poloni. Dar mai cu osebire, destinul nostru de muncă și statornicie a fost înviforat de nesațul celor două trambucii asiatiche: Rușii și Ungurii. Căci dintâi suntem încă în luptă pentru asigurarea libertății celor două dragi provincii românești Basarabia și Bucovina. Cu poporul unguresc suntem încă în proces, cel mai aprig și mai vechiu proces din istoria lumii. Căci dreptatea și cinstea noastră nu vor îngădui apăsare străină pe chiar pieptul neamului Transilvania. Cu răbdarea noastră de totdeauna, cu stăruință și cu puterea noastră de muncă noi vom ajunge a împlini vrechile noastre, care sunt vrechile dreptății și ale lui Dumnezeu.

Programul artistic a fost pu...

Continuare în pagina 5-a

Frământări

Vieța, pentru a fi susținută în împrejurări excepționale, are pretenții mici. Pe lângă bucate, de a căror abundență s'a îngrijit Dumnezeu, pe lângă cele necesare îmbrăcării trupului, care se găsesc în măsură îndestulătoare, și pe lângă locuința trebuincioasă odihnei bine meritată după truda de peste zi, un alt lucru se cere cu mai multă stăruință.

E vorba despre credința noastră strămoșească, în care ne-am născut și pe care dacă am lăsa s'o pierdem, am pierde totul. Muncitorul înzestrat de acasă cu suflet și cu judecată împede, fără patimi, e pătruns

de acest adevăr. Singura lui frământare de temelie e să facă tot ce îi stă în putință ca să nu-și piardă credința, asupra căreia se năpustesc, cu atâta nesățioasă poftă, vrăjmașii țării.

Conducătorii duhovnicești, diriguitorii Statului și toți oamenii înțelepți pe care îi avem, nu pierd niciun prilej să arate mulțimilor cât de mari sunt foloasele credinței creștine. Cel ce își pierde credința, pierde cel mai mare bun pe care îl poate avea un om pe pământ. Dacă ai credința neclintită în biruința dreptății și a adevărului, prin muncă cinstită poți câștiga orice bun.

Aceste câteva cuvinte le avem de spus muncitorilor neîncrezători în puterea credinței. Spre paguba neamului românesc sunt și astfel de muncitori. Răul vine de acolo că în vremea guvernelor democratice ne-am îndătinat să așteptăm totul dela guvern. Și ni se părea guvernul cu atât mai puternic, cu cât avea în principiile sale de conducere un colorit mai fipător. S'a dovedit pe urmă că nu coloarea feții îl arată pe omul creator.

Astăzi, avem în fruntea gospodăririi Statului un organism de conducere ieșit din chibzuită sănătoasă a neamului. Nu ni se mai promit, ca altădată, marea și sarea, ci dimpotrivă ni se arară adevărul, ca astfel

fiecare cetățean să știe, în deplină cunoștință de cauză, că li este îndatorirea. Numai pândind cu toții umăr lângă umăr, face treabă bună. Muncitorii să știe că nu sunt muncitori adevărați.

Frământarea aceasta ar trebui să ne stăpânească mai adânc. Lucrând zi de zi cu hotărâre și renunțând la plăcerile nefolositoare, ajutăm cu puterea brațelor noastre ca prin luptă dreaptă neamul să-și regăsească liniștea în lăuntrul granițelor sale firești. Nu râvnim la ceea ce nu este nostru, dar nici nu putem renunța la pământul moștenit de strămoși. Cine nu muncește pentru atingerea acestui scop, pornit contra propriei sale soane și va fi bătut de Dumnezeu. I. D.

Conferința d-lui prof. N. Baboie

— Continuare din pag. 4-a —

zentat de tânăra dar inimoasa secție M. L. a fabricelor Schiel.

Cele trei coruri, frumoasa recitare a stihurilor lui Iustin Ilieșiu, monologul comic al d-lui F. Dumitrescu, ca și piesa „O seară de Crăciun” a d-lui Miloșiu, toate acestea au arătat măsura stăruinței și a făgăduitoarei înțelegeri care însușește pe muncitorii acestei tinere organizațiuni.

Inițierea la Brașov a Conservatorului muncitoresc va ajunge, în foarte scurtă vreme, să valideze complet frumoasele îndemnuri artistice ale muncitorilor noștri.

Universitatea muncitorească

În dimineața duminicii de 16 Ianuarie, la orele 11.30, va vorbi în sala teatrului „Astra” d-l prof. Dr. I. Gârbacea, dela Academia Comercială din Cluj-Brașov, despre „Naționalizarea politicii românești”.

Programul artistic va fi prezentat de către secția „Muncă și Lumină” a uzinelor „Astra”-armament.

Primăria comunei Zărnești
Județul Brașov

Nr. 19/1944

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 26 Ianuarie 1944, orele 10, se va ține în localul acestei primării, licitație publică cu oferte închise pentru arendarea măcelăriei comunale.

Termenul de arendare este până la 31 Martie 1947.

Prețul la care va începe licitația este de 24.000 lei anual.

Vor fi admisi la licitație numai acei concurenți, care posedă brevetul de meseria de măcelar.

Garanția provizorie 5%.
Condițiunile de licitație se pot vedea la primărie.

În cazul când licitația de mai sus nu va avea rezultat, se va ține a doua licitație în ziua de 7 Februarie 1944, orele 10, în același loc fără altă publicare.

Zărnești, la 8 Ianuarie 1944.

Primar, Notar,
Dr. Zevedeu Aldeșiu Iosif Minea

Primăria comunei Zărnești,
Județul Brașov

Nr. 20/1944

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 27 Ianuarie 1944, orele 10, se va ține în localul acestei primării, licitație publică cu oferte închise, pentru arendarea chioșcului din piața comunel, de sub Nr. 895.

Arendarea se face până la 31 Martie 1947.

Prețul de strigare este de 3.000 lei lunar.

Condițiunile de licitație se pot vedea la primărie.

În caz că licitația de mai sus nu va avea rezultat, se va ține a doua licitație în ziua de 8 Februarie 1944, orele 10, în același loc, fără altă publicare.

Zărnești, la 8 Ianuarie 1944.

Primar, Notar,
Dr. Zevedeu Aldeșiu Iosif Minea

— De ce ești amărât prietene?
— Nu mi-am luat lezul la clasa I. și acum trebuie să plătesc 1000 lei.
— Nu fi supărat, poți intra acum la clasa II-a
tot cu 500 LEI.

Lămuriri la Colectori.

LOTERIA DE STAT CLASA 2-A

TRAGEREA LA 27 ȘI 28 IANUARIE 1944

Amendați pentru necamuflaj la Brașov

Următorii locuitori din Brașov și județul Brașov au fost condamnați de Curtea Marțială Brașov pentru nerespectarea dispozițiilor de camuflare.

Amendă și cheltuieli de judecată

1. Comănița Gheorghe 5.500 lei.
2. Casa Ștefan 3.500 lei.
3. Duță Vasile 3.500 lei.
4. Anghel Dumitru 2.500 lei.
5. Leo Hermans 2.500 lei.
6. Hociung Octavian 2.500 lei.
7. Pătrunjel Ioan 2.500 lei.
8. Schwartz Ioan 1.500 lei.
9. Nesner Amalia 1.500 lei.
10. Potcoavă Ioan 1.500 lei.
11. Fulga Vasile 1.500 lei.
12. Stînghe Gheorghe 1.500 lei.
13. Alexi Ioan 1.500 lei.
14. Graef Arthur 1.500 lei.
15. Iancso Mihail 1.500 lei.
16. Zool Gheorghe 1.500 lei.
17. Speik Kurt 1.500 lei.
18. Taraș Ioan 1.500 lei.
19. Voicu Popa 1.500 lei.
20. Kalzen Gheorghe 1.500 lei.
21. Lukaci Bach 1.500 lei.
22. Kloos Fritz 1.500 lei.
23. Anselm Oscar 1.500 lei.
24. Prömmner Conradt 1.500 lei.
25. Hermann Carol 1.500 lei.
26. Iacob Mihail 1.500 lei.
27. Gramarth Frederich 1.500 lei.
28. Helei Martin 1.500 lei.
29. Iacob Margareta 1.500 lei.
30. Stănculescu Constantin 1.500 lei.
31. Frim Constantin 1.000 lei.
32. Ocolșan Oliver 1.500 lei.
33. Bercan Ioan 1.000 lei.
34. Franți Gheorghe 1.000 lei.
35. Iuliu Aron 1.500 lei.
36. Wagner Matei 1.500 lei.
37. David Dobrea 1.000 lei.
38. Gheorghe Comănița 1.000 lei.
39. Scurtu Maria 1.500 lei.
40. Ghișiniță Ioan 1.500 lei.
41. Molnar Gheorghe 1.500 lei.
42. Beju Constantin 1.000 lei.
43. Mîrcea Mihail 1.000 lei.
44. Welter Sara 1.500 lei.
45. Căciță Nicolae 1.500 lei.
46. Schlopu Gheorghe 1.500 lei.
47. Fasching Francisc 1.500 lei.
48. Chițu Gheorghe 1.500 lei.
49. Boșneag Gheorghe 1.500 lei.
50. Bularca Alexandru Aurel 1.500 lei.
51. Răducuță Gheorghe 1.500 lei.
52. Bucșa Dumitru 1.500 lei.
53. Rășină Maria 1.200 lei.
54. Marton Vasile 800 lei.
55. Todea Aron 800 lei.
56. Seban Mihail 800 lei.

Cu aceeași profundă durere Gheorghe Cojocar soț, Ica și Nicu Teodorescu fiică și ginere, aduc la cunoștință că parastasul de un an pentru pomenirea sufletului scumpel lor

Paraschiva Cojocar

soție și mamă

s'a oficiat duminică 9 Ianuarie 1944 în biserică Sf. Treime-Tocile, orele 11 a. m.

Tipografia „Astra” Brașov
caută
ucenici români

AVIZ

Fabrica de zahăr Bod are cantități mari de borhot de sfeclă fermentat spre vânzare, care fiind depozitat în grămezi în câmp liber, poate fi cărat exclusiv numai cu căruțe acum până ține gerul. Cei interesați sunt rugați a se adresa direct numitei fabrici.

Mobilă

pentru o cameră și bucatărie de vânzare. Str. Mareșal Presan 15.

Vând motor pentru tăiat lemne cu 2 cilindri. Mergă cu petrol și benzină. — Dăneș Ștefan, Cristian 706.

Citiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei”

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (În curtea cinematografului „ASTRA”)

Informațiuni

Abonamente de primăvară

Dr. Emil Colbazi, Brașov	Lei 2500
Petra Nicolae, avocat, Sibiu	1000
Vasile Hoza, comerciant, Sibiu	1000
Dr. Nicolae Dancu, Brașov	1000
Octavian Sglimbea, director la Banca Centrala Turda	1000
Secăreanu Nicolae, artist la Opera Română București	1000
Gheorghe Zaci, dir. inv. pensionar, Arad	1000

Concursul Ligii Navale Române Filiala Brașov

Concursurile organizate în acest an cu elevii și elevele de liceu, va avea loc după cum urmează:
— In ziua de duminică 6 Februarie 1944, concursul literar,
— In ziua de 13 Februarie 1944, — duminică, — concursul de desen.

Ambele concursuri se vor ține în localul Școlii Primare Nr. 1 mixtă „A. Mureșianu“ (în spatele Liceului de Fete Principesa Elena) unde concurenții vor trebui să fie prezenți la ora 9.

Posturi vacante la Inspectoratul Muncii Brașov

Inspectoratul Reg. al Muncii Brașov aduce pe această cale la cunoștința amatorilor că la Oficiul de plasare din Brașov sunt vacante: 1 subșef de birou fr. gradație, 2 impiegaji cu 2 gr. Menționăm că pentru ocuparea postului de subșef de birou se cer cel puțin 8 clase de liceu.

Relațiuni se pot primi la Inspectoratul Muncii Brașov, Str. Nicolae Iorga Nr. 24 în toate zilele de lucru în orele de birou 8—14.

Biblioteca „Astrel” Brașov

este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.

A v i z

Se aduce la cunoștință că din cauza greutăților de aprovizionare, la Cabana U. A. B. de pe Piatra-Mare nu se servește mâncare.

Vase de cositor

farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astrei”-Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (scheiană în deosebi).

Aspecte politice

Remanieri

câtorva guverne este anunțată de ultimile telegrame străine. Astfel în guvernul francez au fost numiți pe data de 1 Ianuarie d-nii: Paul Marion, fost până acum subsecretar de stat la informațiuni, a fost numit subsecretar de stat la președinția consiliului pe lângă șeful guvernului. Publicistul și cunoscutul crainic dela postul de radio, Philippe Henriot, a fost numit subsecretar de stat la informații și propagandă, iar d-l Cathala, ministrul economiei și al finanțelor, va asuma ad-interim postul de subsecretar de stat dela economie și aprovizionare, înlocuind pe ministrul Bonafous căruia i s'a admis punerea în retragere, așa precum ceruse.

Guvernul turc, după cum se crede la Ankara, va suferi și el schimbări. Personalități ca d-l Rauf Orbay, ar urma să joace roluri mai importante decât cele pe care le-au avut până acum. Se crede că este posibil ca „o personalitate dintre cele mai bine plasate în clipa de față în guvern” să se retragă și să fie înlocuită prin d-l Orbay.

Cercurile politice sunt de părere că asemenea schimbări, așteptate cu certitudine, vor face ca Turcia să participe și mai activ la afacerile națiunilor aliate, fără ca totuși aceasta să însemne că Turcia vrea să intre în războiu.

In legătură cu schimbările din guvernul turc circulă numeroase versiuni. Noi nu le putem analiza. Viitorul va canaliza una dintre ele și atunci se va cunoaște adevărul. Un lucru este bine să se sublinieze ori de câte ori pomenim despre Turcia, care deține o situație politică și strategică primordială, că între noi și poporul de pe malurile Bosforului și Dardanelor există o prietenie bazată pe suflere și interese comune. Tratatul existent între noi și Turci pecetluiesc o sinceră prietenie. In ultimii ani am învățat să știm cât valorează tratatele în fața intereselor vitale pe care le au națiunile una împotriva celeilalte, atunci când aceste tratate sunt lipsite de sâmburele unei curate prietenii...

Svonurile despre remanierea guvernului englez au fost înregistrate de revista săptămânală engleză „Tribune”. Este vorba ca în sânul guvernului să intre deputatul laburist din Camera Comunelor Shinwel. De asemenea lordul Beaverbrook ar urma să fie numit ministru de războiu, la prima remaniere a guvernului, deoarece divergențele de păreri dintre d-sa și d-l Churchill în legătură cu cel de al doilea front, au fost înlăturate.

Pretențiile sovietice

asupra statelor mărginașe sunt comentate de o telegramă transmisă din Stockholm. In această privință o telegramă publicată de „Svenska Dagbladet”, precizează că cercurile politice din

Statele Unite declară cu privire la granița polonă că această problemă nu înseamnă o sguidire a relațiilor politice dintre țările aliate.

Nici Anglia și nici Statele Unite nu vor declara războiului Uniunii Sovietice dacă Polonezii vor cere granițele lor dinainte de războiu. Pentru aceasta națiunile mari sau mici, care vor sprijini cererea Polonezilor de a reconstitui granițele din trecut vor avea de discutat singure cu Uniunea Sovietică.

„Stockholms Tidningen” anunță în legătură cu această problemă că atitudinea Rusiei nu poate fi interpretată altfel decât că vrea să mențină în granițele sale Letonia, Lituania, Estonia, Polonia de răsărit, Basarabia și Bucovina de nord.

Relațiunile dintre aliați

Divergențele de păreri între aliați sunt provocate de un articol al ziarului „New York Times” semnat de d. Wendel Wilkie, fost pe vremuri concurent politic al d-lui Roosevelt, azi colaboratorul său. Articolul se ocupă de politica Rusiei față de țările dela frontiera ei apuseană.

Iată câteva extrase din acel articol: „Unii consideră Rusia drept salvatoarea lumii. Alții o privesc ca pe un inamic politic și religios. Noi trebuie să recunoaștem că Rusia este o națiune puternică și că îndeplinește însărcinări uriașe. In ce privește intențiile Rusiei față de integritatea politică a micilor state, chiar sute de membri din propriul nostru partid republican cred că Stalin va face cereri nemiloase, lucru care va provoca o violentă reacțiune anti-sovietică în opinia publică americană. Cu fiecare kilometru care apropie forțele rusești de frontierele poloneze, națiunile unite se apropie de criză. Cu fiecare zi ce trece problemele tind spre un războiu civil virtual sau actual în Grecia, Jugoslavia și în alte țări balcanice...”

Un alt articol extrem de interesant este al senatorului E. C. Johnson, publicat în ziarul „Rocky Mountain News”, în care după ce se ocupă de situația care va fi creată după războiu, susține că Anglia va trebui să distrugă bolșevismul.

Articolul d-lui Wilkie a supărat opinia publică sovietică care a răspuns prin ziarul „Pravda”: „Articolul d-lui Wilkie pare la prima vedere că este dictat de sentimente prietenești față de Rusia.

Marea majoritate a poporului american vrea o prietenie strânsă cu Uniunea Sovietică și deoarece mulți cititori sunt alegători, încrederea lor este în același timp încrederea votanților”.

Comentând unele pasagii „Pravda” scrie: „Din aceste cuvinte rezultă clar că jongleurii politici care vor să întrebuițeze problema rusă și să provoace neîncredere în Uniunea Sovietică, nu pot conta pe voturile majorității poporului american.

A venit timpul să înțelegeți că așa numita chestiune a statelor baltice este o afacere internă a

de Mardare Mateescu

Uniunii Sovietice, în care d. Wilkie n'ar trebui să intervină. Cei pe care îi interesează această chestiune ar trebui să consulte Constituția sovietică și plebiscitele democratice care au avut loc în aceste republici și să-și aducă aminte că noi știm să ne apărăm Constituția. Cât privește Finlanda și Polonia ca să nu mai menționăm Statele Balcanice, Uniunea Sovietică știe să se poarte cu ele și nu are nevoie de ajutorul d-lui Wilkie...”

Cazul Poloniei

va provoca turburarea raporturilor dintre aliați. La aceasta contribuie și faptul că partizanii de sub comanda generalului Hikotałajosyk sunt hotărâți să opună rezistență în cazul când punctul de vedere polonez nu este respectat. Nu este tot una dacă Rușii intră în Polonia ca năvălitori ori ca desrobitori. Anglia ar fi propus un compromis în conflictul ruso-polonez, dar sovieticii au răspuns în mod brutal.

Svonurile de pace

puse pe seama d-lui von Pappen, ambasadorul Germaniei la Ankara, sunt desmințite de cercurile politice germane.

Mersul războiului

Pe frontul de răsărit se dau lupte grele în regiunea Kirovograd. Inaintarea sovieticilor a fost oprită în partea de Vest a orașului unde atacatorii au avut pierderi mari în oameni și material. La Sud de Kiev, precum și la Sud și Vest de Pogrebece și în zona Berdicev, trupele germane au făcut să se prăbușească numeroase atacuri inamice. In regiunea Vitebsk, unde se află centrul de greutate al atacurilor de străpungere al sovieticilor se dau lupte la Sud-Est de oraș. Comandamentul sovietic a aruncat în luptă puternice forțe de tancuri și avioane de luptă. La Sud și Sud-Vest de Jitomir au fost oprite mai multe atacuri date cu forțe blindate. Atacatorii n'au reușit să facă nicio străpungere. Vremea favorabilă a permis avioanelor germane să aibă acțiuni reușite în luptele dela Kirovograd și Berdicev.

Pe frontul italian se dau lupte în sectorul dela Vest de Mignano, Atacul anglo-american dat pe coasta Adriatică a fost respins.

Știrea după care aliații ar fi debarcați în Dalmația a fost desmințită din Belgrad. Ziarul jugoslav „Nova Vreme” consideră svonul drept o armă a războiului nervilor.

In aceste vremuri, în care diplomația cunoaște o activitate dintre cele mai intense, nu scapă nimănui din vedere pregătirile ce se fac de ambele părți aflate în luptă în vederea unei ofensive care să aducă decisiva.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societați Lei 800
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200